

ЗЕЛЕНЕЦЬКА І. О. — професор кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського НПУ імені М. П. Драгоманова

ЗЛОТНИК О. Й. — ректор Київської муніципальної академії музики ім. Р. М. Глієра, професор, народний артист України, композитор

КУЛІШКО Т. О. — головний редактор журналу «Музичний керівник»

ЛИСЕНКО Н. І. — директор з контенту Цифрового видавництва MCFR

МИГАЙ А. В. — телеведуча, казкарка, сценарист, композитор, поет, заслужений діяч мистецтв України

САВІНОВА Н. В. — шеф-редактор методичних видань напрямку «MCFR Освіта» Цифрового видавництва MCFR

КЛИМЕНКО І. В. — завідувач Проблемної науково-дослідної лабораторії етномузикології, доцент кафедри історії української музики та музичної фольклористики НМАУ імені П. І. Чайковського, кандидат мистецтвознавства

ШУТЬ М. М. — доцент кафедри естетичного виховання та технологій дошкільної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, канд. пед. наук

ЕКСПЕРТНА РАДА

ВУСИК Т. Л. — музичний керівник, вихователь-методист дошкільного навчального закладу № 8 «Барвінок», керівник методичного об'єднання музичних керівників м. Жмеринка, Вінницька обл.

РОМАНЮК І. А. — методист науково-методичного центру управління освіти Миколаївської міської ради

ФІР С. В. — президент Орф Шульверк Асоціації України, Чернігів

Київ
МЦФЕР-Україна
2021

Видається за інформаційної підтримки Міністерства освіти і науки України

Підслухані історії

У ювілейному числі журналу ми розповіли про команду, яка створює та розповсюджує журнал. Запам'яталися вам «солісти вокального ансамблю»? Працівники відділу клієнтської підтримки комунікують із передплатниками, щоб розповісти про новинки видання. Записи цих розмов можна прослухати. Мені як головному редактору не байдуже, тому час від часу це роблю. Двома підслуханими історіями поділюся і з вами, тільки тсс...

Історія 1. Музичний керівник передплатує паперову версію журналу і ду-у-уже задоволена контентом. Їй запропонували спробувати ще й електронну версію. Платити за це не потрібно, якщо взяти гостьовий доступ на три дні. Але музичний керівник відмовилася. Пояснила це тим, що нічого не тямить у комп'ютерах, а для роботи їй достатньо MS Word та Google. Вивчати щось нове на кшталт е-журналів не бажає.

Я поважаю позицію передплатниці, до того ж сама люблю паперові журнали. Лише сумно, що педагог недоотримає нашу турботу, не скористається всіма результатами редакційної роботи. А ось як розв'язав проблему ще один наш клієнт, який теж із комп'ютером на «ви».

Історія 2. Музичний керівник передплатив електронний журнал. Ще й своїм колегам дав доступ до нього. Тепер усі не витрачають час:

- на пошук сценаріїв та пісень, а просто скачують їх;
- перелистування сотні сторінок, щоб знайти потрібний сценарій, пісню чи гру, а користуються інтелектуальним пошуком та тематичними добірками;
- створення фонограм, адже в кожному номері надаємо їх.

Додайте до цього сервіси, тематички, книги. До речі, цього місяця випустили нову — «Улюблені пісні дітлахів на весну-літо», в якій для передплатників електронного журналу доступні 52 пісні.

Наважтеся перейти в онлайн — адже діапазон професійних можливостей безкрайній!

З повагою
головний редактор
Тетяна Кулішко

співпраця з колегами

Олена ПОЛОВІНА

4 Партнерство музичного керівника та вихователя

Імплементація оновленого стандарту дошкільної освіти зумовлює багато запитань від практиків. Що змінилося? На що звернути увагу? Зупинимось на співпраці музичного керівника та вихователя: як саме розподіляють ролі в цьому тандемі та хто за що відповідає у формуванні мистецько-творчої компетентності дошкільників

ДОВІДНИК МОЛОДОГО спеціаліста

Олена СТАЄННА

8 Треба узагальнити свій педагогічний досвід? Зробіть це без помилок

Упевніться, що вам відомо, як аналізувати свою діяльність і формулювати тему досвіду, що відобразити в описі та як поширити перспективний досвід

12 Орієнтовна циклограма роботи музичного керівника на травень

диво-оркестр

Лана КОЛОСЮК

15 Від музею до оркестру: як гра на інструментах стала хобі наших вихованців

Зі статті дізнаєтеся, як створити в закладі музей музичних інструментів, навчати дітей грати індивідуально, об'єднати всіх у злагоджений оркестр, вибирати репертуар

скарбниця досвіду

Катерина ПАВЛОВСЬКА

23 Чарівні та незвичні — наші дзвоники діатонічні

Дітей зазвичай дуже приваблюють діатонічні дзвоники: на вигляд вони яскраві, різноколірні, а їхні звуки — заспокійливі й казкові. Скористайтесь потенціалом цих інструментів — музикуйте із дітьми за кольоровими партитурами та грайте в ігри для розвитку слуху та уваги

Скачайте презентацію
на emuzker.mcfr.ua

Світлана НИЧИК

30 Туки, туки, бум! або Граємо-ритмуємо із клавесами

Перкусійні інструменти — перші помічники музичного педагога. Вони допомагають розвивати у дітей тембровий слух, відчуття ритму, дрібну та крупну моторику, а ще — початкові навички імпровізації. Практик ділиться досвідом, як ефективно застосовувати на заняттях один із елементарних перкусійних інструментів — клавеси, які ще називають ритм-паличками

музична ігротека

35 Картотека ігор із клавесами

КОНСПЕКТИ ЗАНЯТЬ

Світлана БОДНАР,
Алла ГОНЧАРУК

39 Ласунець у парку атракціонів: заняття IV із циклу про кумедного мафіна

Триває навчальний рік під знаком математики. А ми продовжуємо пригоди мафіна на ім'я Ласунець у музично-математичному світі. Він уже опанував цифри 1—3. А цього разу потрапляє з дітьми до парку атракціонів та додає до скарбнички знань цифру 4, термін «квартет», форму «квадрат» та інші пізнавальні цікавинки

Скачайте аудіо та перегляньте відео
на emuzker.m CFR.ua

Батьківська світлиця

44 Свято ≠ стрес для дитини Пам'ятка

сценарії свят і розваг

Олена ЧУБЕНКО

45 Ігрова розвага до Великодня

Занурте дітей в атмосферу Великодня і в доступній формі ознайомте з його традиціями. Народні та авторські ігри допоможуть наблизити дітей до естетики величного весняного свята та навчити доброти й толерантності

поетична сторінка

48 Поетично-сценічні «фішки» для випускного

пісенна колекція

Алла МІГАЙ

51 Мамина казка

Ніна СЕРГАЄВА,
Микола ПЕТРЕНКО

52 Дитяча весна

Ніна СЕРГАЄВА,
Анатолій КАЧАН

54 Весняна пісня

Скачайте ноту всіх пісень
на emuzker.m CFR.ua

На першій сторінці обкладинки:

Альбін Веселка (*Albin Veselka*), «Канон у Ре мажорі»

СПІВПРАЦЯ З КОЛЕГАМИ

Імплементація оновленого стандарту дошкільної освіти зумовлює багато запитань від практиків. Що змінилося? На що звернути увагу? Зупинимось на співпраці музичного керівника та вихователя: як саме розподіляють ролі в цьому тандемі та хто за що відповідає у формуванні мистецько-творчої компетентності дошкільників

Олена Половіна,
канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної
освіти Педагогічного інституту
Київського університету
імені Бориса Грінченка

Партнерство музичного керівника та вихователя

Музика — значимий ресурс формування власної картини світу педагога і картини світу вихованців. Ефективність музичної діяльності дітей дошкільного віку у ЗДО є запорукою розвитку їхнього творчого потенціалу, стимулювання творчої активності, формування естетичної сфери — відчуття прекрасного, судження, смак. Музична компонента, як і художньо-продуктивна та театралізована, є **рівноцінним складником** мистецько-творчої компетентності дітей дошкільного віку.

Щоб сформувати мистецько-творчу компетентність дошкільників, усі учасники освітнього процесу мають консолідувати зусилля. Однак успіх насамперед залежить від професійного суголосся вихователя і музичного керівника. Вихователь не може стояти осторонь музичної освіти своїх вихованців. Якщо він недооцінює її значення, сам не проявляє інтересу до музики, не вміє зацікавлювати нею дітей, то позбавляє їх умов для повноцінного розвитку. Музичний керівник має **спонукати вихователя**:

- * відвідувати і активно включатися у музичні заняття, свята, розваги;
- * використовувати музику у повсякденному житті дітей, у їхній самостійній художній діяльності;
- * виявляти музичні інтереси, здібності, нахили дітей;
- * створювати умови для їхнього музичного розвитку.

Модеративно-фасилітаторна модель взаємодії

Із практики знаємо, що музичні керівники сучасних ЗДО не завжди мають фахову освіту, а лише спеціальну музичну — музиканти, хореографи, вокалісти, концертмейстери, режисери масових дійств тощо. А відтак вони не цілком володіють сучасними знаннями щодо особливостей психічного та фізичного розвитку дітей дошкільного віку. Тому пропонуємо впроваджувати **модеративно-фасилітаторну модель взаємодії** музичних керівників та вихователів. За цією моделлю:

- * *модератор* має план удосконалення певної галузі та веде за собою інших;

- * *фасилітатор* координує роботу з генерації ідей — самостійно їх не продукує, а розкриває інших.

Модератором і фасилітатором можуть бути як музичний керівник, так і вихователь — залежно від конкретної освітньої ситуації.

Дієвість та активність вихователя

Вихователь дієво й активно забезпечує музичний вектор формування мистецько-творчої компетентності дошкільників, якщо він:

- * *орієнтується* у музичному репертуарі — пісенному, інструментальному, ігровому — та у жанрах музичного мистецтва;
- * *ознайомлює* дітей із літературними творами, за сюжетом яких написані музичні твори для дитячого сприймання, проводить бесіди на музичну тематику;
- * *розглядає* з дітьми ілюстрації до музичних творів та спонукає дітей створювати власні роботи за мотивами музичних творів;
- * *розучує* пісенний репертуар з акцентом не лише на текст, а й на чистоту інтонування;
- * *застосовує* музику під час освітньої діяльності та фрагментів життєдіяльності;
- * *вміє грати* на дитячих музичних інструментах — клавесах, бубнах, брязкальцях, дзвіночках, трикутниках, свищиках, маракасах, ксилофоні, металофоні тощо — а також володіє методами та прийомами навчання дітей гри на них;
- * *застосовує* гру на дитячих музичних інструментах під час освітньої, ігрової, самостійної діяльності з дітьми, а не лише на музичних заняттях.

Окрім того, активний вихователь систематично використовує музику під час **організації та супроводу різних видів діяльності** дітей — рухової, ігрової, мовленнєвої, пізнавальної, художньо-продуктивної, дозвілєвої, самостійної художньої.

Спільна та особиста відповідальність

Основні функції музичного керівника і вихователя у забезпеченні музичної освіти дітей є спільними* (Таблиця).

Функції музичного керівника та вихователя у забезпеченні музичної освіти дітей

Розвивальна	Освітня	Методична
Забезпечують умови для формування в дитини емоційно-ціннісного ставлення до музичного мистецтва та музичної діяльності. Підвищують власний рівень обізнаності у музичному мистецтві. Наповнюються музичними враженнями — відвідують концерти, переглядають балетні вистави, слухають оперу, читають відповідну літературу тощо	Спостерігають за творчим потенціалом дитини, проявами музичних здібностей. Розробляють індивідуальну траєкторію музичного розвитку дитини	Планують музичні види діяльності та форми освітньої взаємодії — тематично-блочне планування. Підтримують зв'язок із батьками, митцями

* Особливі обов'язки — варіативні, залежно від потреб дітей, спрямованості та умов закладу дошкільної освіти.

Є аспекти, за які відповідає лише той чи той фахівець, як-от **у межах освітньої функції** (див. Схему).

Умови, що гарантують успіх

Музичний керівник і вихователі мають **діяти професійно** у розвитку творчого потенціалу дитини — насамперед відмовитися від «натаскувань» дітей на репетиціях. Також важливо координувати зусилля не лише на здібних дітях, що гарантує «презентабельність» дійства для глядачів, а й на тих, які потребують зусиль для розвитку чистоти інтонування, пластичних здібностей, формування відчуття ритму тощо.

Фахівці мають мобільно та виважено **застосовувати типові та нові форми**, методи і прийоми музичної освіти дітей в основних видах дитячої музичної діяльності та формах її організації. Як орієнтир, пропонуємо апробувати Орф-технологію, технологію розвитку музичної творчості Олени Іваненко, тематично-образні заняття за Іриною Малашевською, як-от:

- * *заняття-казка* — із молодшими дошкільниками, 4-й рік життя;
- * *заняття-мандри* — із дітьми середнього дошкільного віку, 5-й рік життя;
- * *заняття-звукопізнання* — зі старшими дошкільниками, 6—7-й рік життя.

Важливо, щоб музичний керівник допоміг вихователю **створити фонотеку** музичних творів, яку той зможе використовувати під час ознайомлення дітей з природою, читання дитячої літератури, художньо-продуктивної, театралізованої діяльності, фрагментів життєдіяльності. Це — руханки, колискові, музика для пробудження після денного сну тощо.

Для ефективної музичної діяльності необхідне відповідне **дидактичне забезпечення** у груповій кімнаті та сучасне оснащення музичної зали. Важливо, щоб вони не лише були в наявності, а й функціонували.

Не менш значимою є **співпраця вихователів, музичного керівника і батьків**. Її якість найліпше ілюструє етап підготовки та проведення свят у ЗДО. Музичному керівнику доцільно буде взяти на себе роль модератора й зібрати від усіх учасників пропозиції, чим вони особисто можуть наповнити свято. Наприклад, директор проведе конкурс, вихователь-методист загадає шаради, помічники вихователя виконають пісню або гумореску тощо. Особливий внесок мотивуйте зробити батьків: виконати сімейний танець чи пісню, показати фокуси, зіграти на музичних інструментах, розіграти сценку. Усе це об'єднає батьків і дітей, принесе задоволення від спільної діяльності.

І наостанок запам'ятайте: ніякі документи, рекомендації, найліпше теоретичне та матеріальне забезпечення не спрацюють в освітньому середовищі, де панують формалізм і байдужість. Будьте емоційно-позитивно та діяльнісно включеними у свою справу — і успіх обов'язково прийде! 🎵

ЦЕ ВАЖЛИВО

Вихователь бере активну участь у музичних заняттях. Наприклад, у молодших групах — співає разом із дітьми, однак не перекриває їх гучністю свого голосу. У середній і старшій групах — допомагає музичному керівнику оцінювати, як діти за своїли твір. Окрім цього, якщо вихователь співає чисто й виразно, може проспівати нову пісню з фортепіанним супроводом.

Під час навчання дітей музично-ритмічними рухам у молодших групах вихователь бере участь у всіх видах рухів, у такий спосіб активізує малюків. У середній, старшій групах роль вихователя інша: він діє за необхідності — показує рух, нагадує ту чи ту побудову або дає окремі вказівки в танці, вправі, грі

ОФІЦІЙНИЙ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛ

долучайтесь
@pedrada_mcfr

